

- al vanaf 1980 bezig voor een beter milieu -

Aan: Anneloes Visser en Martijn Koobs

Ons kenmerk: GV1703

Uw kenmerk:

Sint Hubert: 13-12-2017

Trefwoord : Flessenhals

Onderwerp : Das en dassenleefgebied rond de Flessenhals

Hallo Martijn en Anneloes,

Wij vinden het belangrijk om toch nog even expliciet de aandacht te vestigen op de das en zijn leefgebied m.b.t. de ontwikkelingen rond de Flessenhals e.o.. We zijn bang dat de natuur dreigt onder te sneeuwen in het geweld van maatschappelijke en economische belangen; mensen en bedrijven blijken uitstekend voor zichzelf op te kunnen komen. Voor de natuur geldt dat niet.

Al tientallen jaren vinden in het gebied, waar al eeuwen dassen voorkomen, afgravingen van klei plaats. Maar nooit heeft er voldoende mitigatie of compensatie tijdens of na de werkzaamheden plaatsgevonden. Dat is namelijk heel erg moeilijk. Het maasheggengebied is het ideale leefgebied voor de das; kleinschalig, volop gras en landschapselementen waar de das juist behoefte aan heeft. En probeer dat maar eens te compenseren als er verslechtering plaatsvindt. De dichtheid aan dassen is er daarom ook groot. We noemen niet voor niets het maasheggengebied altijd als voorbeeld voor de ideale biotoop. Maar niet alleen voor de das. De das is een gidssoort. Daar waar dassen het naar de zin hebben is de biotoop ook ideaal voor veel andere dier- en plantensoorten. Het maasheggengebied is qua soorten en aantallen ontzettend rijk aan flora en fauna.

Om even te focussen op het gebied ten zuiden van de N264, waar diverse ontwikkelingen (gaan) plaatsvinden: Hier leven 2 dassenfamilies. De exacte territorium-omvang is niet vastgesteld, maar uitgaand van bovengenoemde is dat

Deze brief graag digitaal, onder vermelding van ons kenmerk, beantwoorden.

secretariaat:
Beerseweg 10
5451 NS Mill
www.mlvc.nl

secretaris : Jan Reijnen
telefoon : 0485-451071
rek.nummer : NL85TRIO0197910130
e-mail : secretariaat@mlvc.nl

ca. 30 ha. De literatuur vermeldt dat de minimale omvang van een dassenterritorium (dat is dus in de ideale biotoop) 30 ha. is. Met minder kan er geen familie meer bestaan vanwege voedselgebrek. Dan hebben deze 2 families tezamen 60 hectare tot hun beschikking. Een rekensommetje leert dat van dit leefgebied inmiddels 30 hectare is weggegraven. Daarvan is een deel heringericht, maar veel te nat opgeleverd. En dat dreigt ook te gebeuren voor het volgende deel; er is veel te weinig grond opgebracht om de voor de das essentiële regenworm (*lumbricus terrestris*) te laten gedijen. Dit is een grote dikke worm, die belangrijk is voor de das. Voor andere regenwormen moet hij meer moeite doen en heeft hij ook meer hectares nodig. Bovendien stond als voorwaarde in de vergunning dat niet eerder in een nieuw deel van het gebied werkzaamheden zouden plaatsvinden dan wanneer een voorgaand deel heringericht zou zijn. Maar geen enkel deel is voldoende ingericht. Hiertegen is ook nooit handhavend opgetreden. Dit dus allereerst voordat er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden.

In 2017 heeft de Dassenwerkgroep Brabant onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de dassenfamilies in dit gebied en deze families intensief gemonitord d.m.v. observaties en camera's. De 2 betreffende families bestaan minimaal uit resp. 11 en 4 dieren. Jawel, zoals gezegd is dit de ideale dassenbiotoop. Maar deze dassen kunnen daar niet overleven. Van de 60 hectare die de 2 families tot hun beschikking hebben zijn er 30 al waardeloos. Ze kunnen hun territorium niet uitbreiden omdat aangrenzende territoria fel verdedigd worden door de er levende dassen. Bij voedseltekort binnen het territorium ontstaat stress en zullen felle gevechten plaatsvinden. De zwakkere dassen zullen de familie en dus het gebied moeten verlaten en gaan zwerven. Met alle mogelijke gevolgen van dien, zoals verkeersslachtoffers. Wij zijn ervan overtuigd dat toekomstig onderzoek dit ook gaat aantonen. Waarschijnlijk is er zelfs geen ruimte meer voor 2 families. En dat kan nooit de bedoeling zijn. En zo ver moet het ook niet komen!

Zoals op de bijeenkomst al aangegeven zou het wenselijk zijn om daar waar te weinig grond aanwezig is om voldoende voedsel (regenwormen) te garanderen, het grondpeil op te hogen met voedzame aarde. Tot een hoogte waarop bij normale waterstanden de voor de das essentiële regenworm (*lumbricus*

terrestris) kan leven. Dat is een niveau waarbij, gemeten vanaf het maaiveld, deze regenworm minimaal 80 centimeter tot het grondwaterpeil heeft om zijn gangen te graven. Bovendien dienen maasheggen herplant te worden volgens een patroon dat van oudsher hier aanwezig was. Dit zou de minimale compensatie zijn voor de schade die in dit gebied is aangericht aan de natuur. En ook recht doen aan het cultuurhistorische maasheggenlandschap. Heggen werden nooit in het water geplant. Bovendien wordt hierdoor een landschap teruggebracht waar ook recreanten volop van kunnen genieten. Bij toekomstige ontwikkelingen zal steeds (in tegenstelling tot wat in het verleden gebeurde) aandacht moeten zijn voor tijdige en voldoende compensatie en mitigatie.

Wij zetten ons al tientallen jaren in om dit voor elkaar te krijgen, echter zonder resultaat (zie wat in de Oeffelter Meent gebeurd is). Hopelijk kan nu eindelijk met vereende krachten nog een stukje hersteld worden van wat er in het verleden verdwenen is.

Daar gaan wij voor!

Met vriendelijke groet,

Willy Thijssen
Stichting Dassenwerkgroep Brabant

Geert Verstegen
Milieuvereniging Land van Cuijk